

Voedsel als economische drager

Doorontwikkeling landgoed Wilhelminapark

 Hoe kun je een groot, maar kleinschalig landgoed dat rijk is aan cultuurhistorie en natuur, duurzaam exploiteren? Op haar honderd hectare omvattende Wilhelminapark grijpt de Marggraff Stichting terug op een functie uit het verleden. Er vindt weer voedselproductie plaats, maar dan nét wat anders dan je in eerste instantie zou denken.

Het Wilhelminapark is een landgoed in de gemeente Boxtel dat rond 1780 is ontgonnen met als doel: het produceren van voedsel (ca. 60 ha) en houtproductie. Er was toentertijd in de regio een structureel tekort aan goed voedsel. Om de groeiende bevolking te voorzien van eten werd op het landgoed begonnen met voedselproductie: groente, fruit, eieren en vlees van varkens, kippen en koeien. Tot begin jaren '70 van de vorige eeuw waren er kleinschalige, gemengde boerenbedrijven op het landgoed. Door de schaalvergroting en de specialisatie in de landbouw was er geen toekomst meer voor de pachtboeren op het bosrijke Wilhelminapark en vervielen de boerderijen.

Ruïne van een vervallen boerderij (Landgoed Wilhelminapark)

Marggraff Stichting wil duurzaam exploiteren

De huidige eigenaar van Wilhelminapark is de Marggraff Stichting. Deze wil het landgoed ten minste 200 jaar duurzaam exploiteren. Dat betekent wel dat er een economische drager moet zijn i.c. een activiteit die aansluit bij wat het landgoed te bieden heeft en de aanwezige waarden versterkt. In haar zoektocht naar een duurzaam gebruik van het Wilhelminapark greep de Marggraff Stichting terug

op het verleden. Er wordt opnieuw voedsel geproduceerd, maar dan in coöperatief verband.

Runderen in het Wilhelminapark.

Coöperatie Herenboeren Wilhelminapark

In de eerste helft van 2016 is op 20 hectare van het landgoed een kleinschalig gemengd boerenbedrijf ontwikkeld. Het juridisch eigendom blijft bij de Marggraff Stichting. Het economisch eigendom van het professionele bedrijf ligt bij de Coöperatie Herenboeren Wilhelminapark. Hiervan zijn maximaal 200 huishoudens lid.

De leden gaan op het park samen duurzaam voedsel produceren, in harmonie met de natuur, de bodem, het landschap en de cultuurhistorie. De Marggraff Stichting ontvangt inkomsten uit pacht waarmee het beheer en onderhoud van het complete landgoed gefinancierd kunnen worden.

Waardevol en vol van waarden

De Marggraff Stichting en Coöperatie Herenboeren Wilhelminapark maken dat het landgoed weer waardevol en vol van waarden is. Economisch waardevol, omdat de exploitatie van de coöperatieve boerderij de waarden van het gehele landgoed ten goede komt. En vol van waarden, omdat er op het landgoed duurzaam voedsel wordt geproduceerd. Dat leidt tot een sociaal duurzaam concept dat nieuwe energie, verbinding en inspiratie biedt aan velen.

Een belangrijk aspect voor deze en andere vormen van de exploitatie van oude landgoederen is ruimte en flexibiliteit. Dat vraagt een actieve betrokkenheid van overheden. Het gaat om durven "mee te denken". Cultuurhistorie, natuur en landschap kunnen er tevens mee worden versterkt. Voor meer info:

a.vankuilenburg@monumentenhuisbrabant.nl

Energiescan monumentale panden

 Het Monumentenhuis Brabant en Nibag hebben de handen ineen geslagen om eigenaren van cultuurhistorisch waardevolle panden te helpen bij het verduurzamen van hun monumentaal pand. Het Monumentenhuis heeft ruime ervaring met hét monument in al zijn facetten, terwijl Nibag beschikt over technische en financiële kennis om energetische renovatie mogelijk te maken.

Monumentale waarde is uitgangspunt

In het zoeken naar de oplossingen om een monumentaal pand energiezuiniger te maken, is het belangrijk om de monumentwaarden goed in het oog te houden. Kennis van het monument vormt de basis voor verduurzaming. Het wonen in een monument is beduidend anders dan in een nieuwbouwwoning. Een monumentaal pand heeft door de jaren heen een eigen vochthuishouding ontwikkeld, vaak gekenmerkt door veel ventilatie. Een monumenteigenaar die van de ene op de andere dag een "ideaal" binnenklimaat realiseert, ervaart al snel dat het bij een monument toch wel anders in elkaar zit. Het te sterk aanpassen van het binnenklimaat, of een verkeerde aanpak, kan leiden tot vochtplekken en schimmelvorming. Deskundigheid en creativiteit zijn daarom nodig om de huidige maatstaven op het gebied van energiezuinigheid te kunnen toepassen.

Hoe ziet de 'Energiescan monumentale panden' eruit?

Stap 1:

Een gesprek met de monumenteigenaar over zijn/haar specifieke eisen en wensen, over wat hij/zij met de energiemaatregelen concreet wil bereiken, over zijn/haar toekomstplannen met het pand, etc. Vervolgens wordt de huidige situatie van het pand in kaart gebracht.

Stap 2:

Aan de hand van een analyse van de huidige situatie wordt een overzicht gegeven van mogelijke maatregelen om het pand energetisch te verbeteren. Daarna worden de maatregelen benoemd die het beste bij de wensen van de monumenteigenaar en bij het pand passen.

Hierbij wordt gekeken naar de voordelen, eventuele nadelen, investeringen, terugverdientijd, maar ook naar de financieringsmogelijkheden en belangrijke juridische aspecten. De thema's water, warmte, energie, isolatie en bespaartips komen hierbij aan bod.

Stap 3:

Naar aanleiding van de maatregelenanalyse wordt een advies op maat opgesteld.

Voor meer informatie:

e.derooij@monumentenhuibrabant.nl

Monumenten en duurzaamheid

 Duurzaamheid is een steeds relevanter en prominenter onderwerp geworden, ook binnen de monumentenzorg. Isolerende beglazing, dakisolatie, zonnepanelen, het verbeteren van technische installaties, aardwarmte... allemaal zaken die bij veel monumenteigenaren spelen. Er is binnen de monumentenzorg ook scepsis, namelijk of het treffen van duurzaamheidsmaatregelen wel haalbaar is bij monumenten? Leidt het niet tot aantasting van monumentale waarden?

Geen utopie

Duurzaamheidsmaatregelen en monumenten kunnen wel degelijk samengaan. Er is een breed scala aan mogelijkheden om een monument te verduurzamen. Van belang is dat de eigenaar/gebruiker van een monument zelf een goed beeld heeft van wat hij/zij wil bereiken.

Een standaardpakket voor het verduurzamen van een monument bestaat niet. Maatwerk is essentieel. Hierbij is het van belang dat het monument uitgangspunt is.

Het Monumentenhuis Brabant heeft onlangs de brochure "Kansen voor duurzame monumentenzorg" uitgegeven. Daarin wordt specifiek ingegaan op het raakvlak

en de mogelijkheden van monumentenzorg en duurzaamheid. De brochure is te vinden via www.monumentenhuibrabant.nl onder het item 'Nieuws'.

App voor rijksmonumenten

 "Rijksmonumenten" is de app die heden en verleden op een interactieve manier bij elkaar brengt. Met de app kun je informatie verkrijgen over de meer dan 60.000 rijksmonumenten die Nederland rijk is. De app is een ideaal hulpmiddel om een onbekende stad te ontdekken of om meer te weten te komen over het monument in de buurt. Je kunt onder meer zoeken op tekst, locatie, type monument en de oorspronkelijke functie. De resultaten kunnen worden getoond als lijst, op een landkaart en door om je heen te kijken via de camera van je smartphone (augmented reality). Van elk monument wordt een beschrijving gegeven en vaak is er ook een foto beschikbaar waarop kan worden ingezoomd. De informatie over de rijksmonumenten is afkomstig van o.a. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.